

ARENDALE KOMMUNE

MØTEINNKALLING

Utvalg:	Komite for omsorg
Møtested:	Arendal kultur- og rådhus, komiterom 252
Møtedato:	21.08.2008 Tid: 08.30

Eventuelle forfall må meldes til politisk sekretariat på telefon 370 13142.

Varamedlemmer møter kun etter nærmere avtale.

Program for dagen:

Felles orientering alle komiteene i bystyresalen:

Kl. 08.30 – 09.05 MIC-prosjektet (interkommunalt kommunesamarbeid med vennskapsby/vennskapskontakt i Afrika) v/Kari Rasmussen.

Kl. 09.05 – 09.45 Kvalifiseringsprogrammet (langtidssosialhjelpmottakere) v/NAV- direktør Hilde Høyenes og Geir Svendsen fra NAV.

Plan for omsorgskomiteen

Kl.10.00 – 10.30. Langtidssosialhjelpmottakere – kvalifiseringsprogrammet. Diskusjon etter felles orientering. **Sak 25/08**

Kl.10.30 – 11.00. Tilsynsrapport bostedsløse. Orientering. **Sak 25/08**

Kl.11.00 – 11.30 Tilskuddsordninger fra Husbanken. Orientering. **Sak 25/08**

Kl.11.30 – 12.00 Selvmordsforebygging. **Sak 23/08**

Kl.12.00 – 12.30 Lunsj

Kl.12.30 – 12.45 Godtgjørelse kommunale ombud. **Sak 24/08**

Kl.12.45 - 13.45 Evaluering av Ressurssenteret. Fremlegg av rapport. **Sak 25/08**

Kl.14.00 – 15.00 Bruke av grønn omsorg innen omsorg. Orientering. **Sak 25/08**

Kl.15.00 – 15.30 Bruk av elektronisk kommunikasjon innen omsorg. Orientering. **Sak 25/08**

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Tittel
22/08	07/14993	REFERATSAKER KOMITE FOR OMSORG 2008
23/08	07/3279	

SELVMORD OG SELVMORDSFØREBYGGING I ARENDAL KOMMUNE
KAPITTEL I STRATEGIPLAN PSYKISK HELSE OG RUS
Saksordfører: Einar Halvorsen, H

- 24/08 07/515
GODTGJØRELSE KOMMUNALE OMBUD. ENDRING I REGLEMENT
Saksordfører: Odd Longum, Frp
- 25/08 07/14994
POLITISK VERKSTED KOMITE FOR OMSORG 2008

Arendal, 12.08.2008

Atle Svendal (s)
-leder-

Tom Bakke
-politisk sekretariat-

ARENDALE KOMMUNE
SAKSPAPIRER
Komite for omsorg

Saksnr.: 22/08
Arkivsaksnr: 07/14993
Løpenr.: 42043/08
Arkivkode: 033

Saksbehandler: Tom Bakke
Saksordfører: NN

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
8		
22/08	Komite for omsorg	21.08.2008

REFERATSAKER KOMITE FOR OMSORG 2008

Vedlegg

- T1 Møteprotokoll fra møte i komite for omsorg 19.06.2008
- T2 Møteprotokoll fra møte i eldrerådet 16.06.2008
- T3 Tertialrapport Omsorg Sør. Kvalitet på tjenester 1. tertial 2008
- T4 Tertialrapport Omsorg Nord. Kvalitet på tjenester 1. tertial 2008
- T5 Tertialrapport Omsorg Øst. Kvalitet på tjenester 1. tertial 2008
- T6 Tertialrapport Omsorg Vest. Kvalitet på tjenester 1. tertial 2008
- T7 Tertialrapport Mestring og Rehabilitering. Kvalitet på tjenester 1. tertial 2008

ARENDALE KOMMUNE
SAKSPAPIRER
Komite for omsorg

Saksnr.: 23/08
Arkivsaksnr: 07/3279
Løpenr.: 41772/08
Arkivkode: G70

Saksbehandler: Liv H. Skjæveland
Saksordfører: NN

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
18/08	Eldrerådet	18.08.2008
23/08	Komite for omsorg	21.08.2008
/	Bystyret	28.08.2008

SELMORD OG SELVMORDSFØREBYGGING I ARENDAL KOMMUNE
KAPITTEL I STRATEGIPLAN PSYKISK HELSE OG RUS

Vedlegg

- 1 Selvmord og selvmordsforebygging i Arendal kommuene – Kapittel i Strategiplan Psykisk Helse og Rus av 20.06.2008

Bakgrunn for saken:

Det ble høsten 2007 nedsatt en arbeidsgruppe for å lage et tilleggskapittel om selvmord og selvmordsforebygging i Strategiplan psykisk helse og rus. Arbeidet er ferdigstilt og fremlegges nå for politisk behandling i bystyret

Sammendrag av arbeidsgruppens arbeid:

Mandat:

Arbeidsgruppens arbeid er kalt; *Selvord og selvmordsforebygging i Arendal kommune* og inngår som et eget kapittel i Strategiplan Psykisk Helse og Rus 2008-2010.

Arbeidsgruppen hadde fått følgende mandat:

1. Arbeide for å få en oversikt over selvmordssituasjonen i Arendal kommune
2. Gi råd og forslag til tiltak for: Organisering av selvmordsforebyggende arbeid, Oppfølging av selvmordsforsøkere og Arbeid i forhold til etterlatte ved selvmord.

Den viktigste faglige bakgrunnsinformasjonen:

Selvord er et betydelig folkehelseproblem. Årlig tar ca 500 personer sitt eget liv i Norge. Dette er mer enn dobbelt så mange enn det som dør i trafikken, og mer enn 20 ganger antallet drap. I tillegg berører selvmord svært mange familier og nettverk. Pressens "vær varsom-plakat" gjør at selvmord

som hovedregel ikke blir omtalt i media, men lite mediaoppmerksomhet må ikke forhindre at problemet ikke blir tatt på alvor, og at det prioriteres høyt.

Hvert år forsøker mer enn 5000 personer å ta sitt eget liv (dvs 13-14 personer hver dag). Det må regnes med mørketall i denne sammenheng. Barnepsykiater Berit Grøholt opplyser at så mange som 1 av 3 ungdommer forteller at de en eller flere ganger har vurdert selvmord

I diskusjoner om trafikksikkerhet snakkes det om "null-visjon"; målet er at ingen skal dø i trafikkulykker. I forhold til selvmord bør vi også kunne ønske oss en "null-visjon"; dvs at målet er at ingen tar sitt eget liv. All forebygging, behandling og oppfølging innen arbeid med psykisk syke har som mål å bedre helse og livskvalitet, og selvsagt også å redde liv.

Selvmord og selvmordsforebygging må komme høyt opp når det er snakk om prioriteringer og fordeling av ressurser.

Risikofaktorer for selvmord; de viktigstehovedgrupper for selvmord er:

a) Personer med psykiske lidelser. b) Tidligere selvmordsatferd. c) Belastninger og tap.

Risikofaktorer for selvmordsforsøk; er stort sett de samme som for selvmord, men her er det skille mellom menn og kvinner. For gjennomførte selvmord er det flere menn (3:1 ifht kvinner), mens ulike typer ikke- dødelige selvmordshandlinger er vanligere blant kvinner. Selvmordsforsøk er også vanligere i yngre aldersgrupper.

Studier viser at ved gjennomførte selvmord er det 75 % som ikke er i kontakt med psykisk helsevern på det aktuelle tidspunktet. Det at så mange i risikozonen er uten kontakt med behandlerapparatet er alarmerende. Det er også en påminning om at det må satses bredt ute i det kommunale hjelpeapparatet; forebyggende, behandlende og på et bredere sosialt og samfunnsmessig grunnlag.

Situasjonen i Arendal Kommune:

De viktigste aktørene vedr. forebygging og oppfølging av selvmord og selvmordsforsøk er; Fastleger, Psykiatrisk sykepleietjeneste, Miljøarbeidertjeneste, Helsesøstertjeneste, Barne- og familieteam, Ungdomsteam, Oppvekstteam, Arendal Kriseteam, Legevakten, Sykehuset, Politiet, Kirke / Prestetjeneste, NAV Sosialtjeneste. Sentrale frivillige organisasjoner er : LEVE, Kirkens SOS, Mental Helse, Røde Kors

Det er i Helse-nettverket i Arendal kommune gjort en gjennomgang av dødsmeldinger sendt til kommunen for perioden 1998 – 2007, hvor selvmord er anført (ved Jolanta Larsen/Harald Reiso). I den perioden er det registrert 38 selvmord. Varierende fra 0 i 1999 til 9 i 2005. Det vil si 3,8 selvmord per 40.000 innbyggere per år. I Arendal gjaldt selvmord kvinner i 10 tilfeller, menn i 28 tilfeller. Kjønnfordelingen bekrefter nasjonale tall som sier at menn dør av selvmord tre ganger så ofte som kvinner (kilde: fhi.no). Alderen for kvinnene var 16 – 67 år (gjennomsnitt 39), for menn 16 – 82 år (gjennomsnitt 41).

I forhold til rater per 100.000 innbyggere per år, gir det for Arendals vedkommende tallet 9,5. Fra 1994 har tilfeller av tilsvarende registrerte selvmord i Norge vært forholdsvis stabilt, med et nivå på 12-13 per 100.000 innbyggere (kilde: fhi.no).

Følgelig ligger Arendal lavere enn gjennomsnittstallene for landet når det gjelder selvmord.

"Gamle Arendal" har den høyeste hyppigheten med 21 tilfeller, Hisøy 5, Tromøy 5, Nedenes/Rykene 4 og Saltrød/Eydehavn 3 tilfeller. Det er altså ikke slik at de områdene av kommunen som skårer noe lavt på levekår har høyest forekomst av selvmord. Det er sannsynligvis en viss fare for underrapportering av selvmord.

Arbeidsgruppens forslag til selvmordsforebyggende tiltak i Arendal kommune:

Oppfølging etter selvmordsforsøk; Selvmordsforsøkere er en høyrisikogruppe som bør følges tett opp etter at de er utskrevet fra sykehusbehandling. Alle som ankommer legevakt og/eller blir innlagt på sykehus etter forgiftninger (intox), eller selvmordsforsøk får tilbud om tilsyn eller behandling fra psykiatrisk avdeling. Mange takker nei, og blir sendt hjem uten videre oppfølging.

Arbeidsgruppen foreslår at kommunen får et fast opplegg for oppfølging av disse utsatte pasientene etter en modell fra Bærum kommune. I Bærum er antall selvmordsforsøk mer enn halvert i løpet av de siste 20 årene. Noe av nedgangen kan sannsynligvis tilskrives innføring av Bærumsmodellen, men hele landet har opplevd noe nedgang i denne tiden. Det foreslås at Arendal kommune utarbeider et skjema der de som takker nei til psykiatrisk tilbud, og IKKE ønsker å bli kontaktet av helsesøster etter utskrivelse, må skrive under. Erfaringer fra Bærum og Asker viser at det da er svært få som reserverer seg mot å bli kontaktet etter hjemkomst.

Modellen forutsetter at det *opprett*es to *helsesøsterstillinger på 25 %* hver for dette arbeidet. For å styrke **barn og unges** selvfølelse, mestring av problemer og bedret sosial tilhørighet, er det utviklet ulike skoleprogrammer. Ungdom mellom 15 og 19 år er en særlig utsatt gruppe. Det må gjennomføres et eget selvmordsforebyggende program for ungdom.

Aktuelle kurs/kompetansehevende tiltak: Vivatkurs m.m; Vivat er et landsdekkende undervisningsprogram som ble opprettet i 2000 som et av flere tiltak til Handlingsplanen mot selvmord, finansiert av Sosial- og helsedirektoratet.

Et annet viktig tiltak er **oppfølging av etterlatte** ved selvmord. Etterlatte er en gruppe som selv har forhøyet selvmordsrisiko. Kommunen har et overordnet ansvar for oppfølging av etterlatte.

Organisering av sorggrupper og kontakt med etterlatte vil være viktige oppgaver i samarbeid med blant annet Arendal kriseteam og brukerorganisasjoner.

Driftsmessige konsekvenser av rådmannens forslag til vedtak:

Arbeidsgruppen anbefaler at det selvmordsforebyggende arbeidet legges til Helsenettverket i Rådhuset. Det opprettes et arbeidslag "Selvmordsforebygging/oppfølging av etterlatte" for å sikre tverrfaglig samarbeid og videre forankring opp til driftslag/lederlag, slik at ansvaret for oppfølging av selvmordsforebyggende arbeid er plassert på konkrete stillinger. I tillegg opprettes det en tverrfaglig ressursgruppe der også brukerrepresentanter, evt andre samarbeidspartnere deltar. Det foreslås opprettet to 25% helsesøsterstillinger i Helsenettverket fra og med høsten 2008. Kostnadene vedr. stillingene er innarbeidet i budsjettet tilknyttet Strategiplan psykisk helse og rus.

Rådmannens forslag til vedtak:

Med tanke på å styrke det selvmordsforebyggende arbeidet i kommunen og oppfølgingen av selvmordsforsøkere, samt å bedre arbeidet i forhold til etterlatte ved selvmord, vedtar Arendal Bystyre igangsetting av selvmordforebyggende arbeid og oppfølging av etterlatte i tråd med arbeidsgruppens anbefalinger. Kostnadene dekkes av opptrappingsmidlene for psykisk helse.

ARENDALE KOMMUNE
SAKSPAPIRER
Komite for omsorg

Saksnr.: 24/08
Arkivsaksnr: 07/515
Løpenr.: 42206/08
Arkivkode: 082

Saksbehandler: Tom Bakke
Saksordfører: NN

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
24/07	Bystyret	08.03.2007
6/07	Komite for oppvekst	15.02.2007
266/07	Driftsstyret	09.08.2007
150/07	Bystyret	23.08.2007
24/08	Komite for omsorg	21.08.2008
141/08	Bystyret	28.08.2008

GODTGJØRELSE KOMMUNALE OMBUD. ENDRING I REGLEMENT

Vedlegg

./.. Gjeldende reglement for godtgjørelse for kommunale ombud

Bakgrunn for saken:

Møtegodtgjørelse valgkomiteen

Det vises til driftsstyremøte 08.05.08 hvor Nils Johannes Nilsen tok opp spørsmål om møtegodtgjørelse til valgkomiteen. Han mener at det er urimelig at det skal gis møtegodtgjørelse til disse møtene som oftest legges i tilknytning til andre møter på "politikerdagen" på torsdager.

I følge gjeldende reglement for godtgjørelse gis det nå fast møtegodtgjørelse til:

Bystyret
Komiteene
driftstyre/planutv./adm.utv
havnestyret

Øvrige utvalg gis en godtgjørelse pr. møte tilsvarende 0.1% av ordførerens godtgjørelse, p.t. kr. 727,-.

I reglementet er det tatt inn følgende begrensninger i møtegodtgjørelsen:

For personidentiske utvalg betales kun **–en–** møtegodtgjøring der det samme dag holdes påfølgende møter.

Valgkomiteen kommer ikke inn under bestemmelsen om personidentiske utvalg da medlemmene er forskjellig fra andre utvalg. Det betyr at dette utvalget vil ha krav på godtgjørelse selv om møtene holdes i sammenheng med andre møter.

Valgkomiteen består av 8 medlemmer og velges for valgperioden. Alle partiene er representert med gruppeleder bortsett fra Krf.

Valgkomiteen har i snitt et møte pr. mnd. 7 av medlemmene vil ha krav på godtgjørelse (opposisjonsleder får ikke møtegodtgjørelse). Med dagens satser vil kostnadene for dette bli ca. kr. 60.000,- pr. år.

Reglementet inneholder også en bestemmelse om at det er driftsstyret som skal avgjøre tvil om tolkning av reglementet.

Denne problemstillingen ble forelagt driftsstyret som melding i møte 12.06.08. Følgende ble protokollert i den forbindelse:

Driftsstyret ønsker en sak til neste møte ang. endringer i reglement for møtegodtgjørelse. Formålet med saken er at valgkomiteens medlemmer ikke mottar møtegodtgjørelse når det er andre møter samme dag.

Godtgjørelse leder av kommuneplanutvalget

I reglementet for godtgjørelse for kommunale ombud står det at leder av kommuneplanutvalget skal ha en godtgjørelse pr. møte tilsvarende 0,3% av ordførerens godtgjørelse, pt. kr. 2.180,-.

På grunn av store forventninger og stort arbeidspress i forbindelse med kommuneplanarbeidet har ordfører, varaordfører og leder av kommuneplanutvalget blitt enige om at leder frikjøpes en dag pr. uke (20 %). Dette har til nå blitt ordnet ved at kulturnettverket hvor han er ansatt får overført midler tilsvarende 20 % av stillingen. I tillegg har han fått møtegodtgjørelse for kommuneplanutvalgsmøter og en del møter som har med dette arbeidsfeltet å gjøre. En såg etter hvert at denne ordningen ble ganske uoversikkelig. Den problemstillingen ble drøftet i møte mellom ordfører, varaordfører og leder av kommuneplanutvalget. Det ble da enighet om at leder av kommuneplanutvalget bør få en ordning på linje med komitelederne. Det innebærer at leder vil få en fast årlig godtgjørelse på 20 % av ordførerens godtgjørelse, at han trekkes 20 % i sin faste lønn og at møtegodtgjørelsen for møter i kommuneplanutvalget utgår. Leder vil også måtte tilknyttes særskilt pensjonsordning for kommunale ombud. Denne ordningen bør iverksettes fra 01.03.08.

Det bør samtidig presiseres i reglementet at komitelederne ikke skal ha møtegodtgjørelse for komitemøtene.

Vurdering:

Rådmannen har ikke for vane å fremme innstilling i saker som gjelder godtgjørelse til de folkevalgte, men her foreligger det så klare politiske føringer at en finner det naturlig å fremme forslag til vedtak

Rådmannens forslag til vedtak:

Arendal bystyre vedtar følgende endringer i Reglementet godtgjørelse for kommunale ombud:

Pkt. 3, 2. kulepunkt endres til:

Komitelederne og leder av kommuneplanutvalget skal ha en fast godtgjørelse tilsvarende 20 % av ordførerens godtgjørelse. Komitelederne og leder av kommuneplanutvalget tilsluttes pensjonsordning for kommunale ombud og kommer inn under bestemmelsene i Hovedtariffavtalens kap. 1, §10, Ytelser etter dødsfall/gruppelovsforsikring og §, erstatning etter yrkesskade/yrkessykdom.

Pkt. 7.3 gis følgende tillegg :

Komitelederne utbetales ikke møtegodtgjørelse for komitemøtene.

Leder av kommuneplanutvalget utbetales ikke møtegodtgjørelse for møtene i dette utvalget.

Vagkomiteens medlemmer gis ikke møtegodtgjørelse for sine møter når det er andre møter samme dagen.

Pkt. 9 gis følgende tillegg:

Endringene vedtatt av bystyret 28.08.08 gjøres gjeldende fra 01.03.08 bortsett fra møtegodtgjørelse valgkomiteen som iverksettes fra 2. halvår 08.

ARENDAL KOMMUNE
SAKSPAPIRER
Komite for omsorg

Saksnr.: 25/08
Arkivsaksnr: 07/14994
Løpenr.: 42073/08
Arkivkode: 033

Saksbehandler: Tom Bakke
Saksordfører: NN

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
25/08	Komite for omsorg	21.08.2008

POLITISK VERKSTED KOMITE FOR OMSORG 2008

Bakgrunn for saken:

Langtidssosialhjelpsmottakere – kvalifiseringsprogrammet. Diskusjon etter felles orientering.

Tilsynsrapport bostedsløse. Orientering

Tilskuddsordninger fra Husbanken: Orientering

Evaluering av Ressurssenteret. Fremlegg av rapport.

Bruke av grønn omsorg innen omsorg. Orientering

Bruk av elektronisk kommunikasjon innen omsorg. Orientering